

Voor de Flock Together-community
die dit alles mogelijk heeft gemaakt

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	13
1 Maak van de natuur een must	21
2 Vooroordelen aanvechten	53
3 De helende kracht van de natuur	85
4 Gemeenschappen opbouwen	115
5 Wie is de baas over de natuur?	141
6 Creatief mentorschap	171
Slot	195
Noten	199
Over de auteurs	203

Voorwoord

Ollie

Een jaar of tien geleden ging ik naar het vrijgezellenfeest van mijn broer: een stel kerels in het bos, aan het quadrijden, wildwatervaren, hiken... je kunt je er vast wel wat bij voorstellen. Aan het einde van het weekend waren we alles in de minibus aan het laden, klaar om naar huis te gaan, toen ik tussen de dennen plotseling een uil recht op me af zag komen. In alle stilte deelden de uil en ik een heel bijzonder moment en ik weet zeker dat hij me een fractie van een seconde aankeek. Bij thuiskomst vond ik een oude verrekijker in het huis van mijn ouders en sindsdien ben ik gefascineerd door vogels.

Ik ben nu een aantal jaar natuurkenner, maar heb nog veel te leren en geniet met volle teugen van mijn ontdekkingsreis door de natuur. Buiten zijn is zo'n integraal deel van mijn leven dat ik na een paar dagen ontwenningverschijnselen krijg en ernaar snak weer de natuur in te gaan. Wie had ooit gedacht dat een vrijgezellenfeest je leven kon veranderen?

Toen ik een paar jaar geleden een aantal foto's van vogels op mijn Instagramprofiel postte, merkte ik dat iemand in het opmerkingenveld alle soorten benoemde. Ik ging naar het account en kon mijn ogen niet geloven: een jonge Zwarte kerel. 'Hoe weet je dat allemaal?' vroeg ik hem. 'Gast, ik ben een fervent vogelspotter,' antwoordde hij. Wat een gelukkig toeval. Ik had altijd in mijn eentje naar vogels gekeken, met Google als enige metgezel. Ik speelde al een tijdje met het idee om een clubje voor vogelaars op te richten en plots antwoordde deze doorgewinterde vogelspotter op mijn posts. Ik voelde dat we samen iets moesten doen.

De wereld stond op dat moment in brand na de moord op George Floyd, en we bevonden ons op het hoogtepunt van de Black Lives Matter-beweging. In de Zwarte gemeenschap waren velen van ons de wanhoop nabij. Ik vlucht altijd de natuur in als ik me zo voel en Nadeem bleek precies hetzelfde te doen. Omdat zovelen van ons het moeilijk hadden en nergens steun vonden, besloten we een vogelspotters-slash-praatgroep op te richten zodat onze gemeenschap ook baat kon hebben bij de kracht van de natuur, waar Nadeem en ik zelf zoveel aan hadden.

Een paar weken later begonnen we aan de voorbereiding van onze eerste wandeling en ontmoetten we elkaar voor het eerst. We zaten urenlang op een bankje in het park te praten over onze achtergrond en over wat de natuur voor ons betekende. We zochten een naam voor onze club en ik vertelde dat ik met het woord 'flock' speelde. 'Together', antwoordde Nadeem spontaan, en onze gemeenschap was klaar om uit te vliegen.

Flock Together is een idee, een concept. We hebben er ons hele leven naartoe gewerkt. Al onze reizen hebben we om deze reden gemaakt. We wisten het toen nog niet, maar al die tijd hebben onze geleefde ervaringen ons naar dit moment geleid. Je staat op het punt te lezen welke stappen essentieel waren om ons doel te bereiken. Op het eerste gezicht lijkt het misschien alsof Flock Together zomaar uit de lucht kwam vallen, maar in werkelijkheid is het ontstaan dankzij geschiedenissen, niet-aflatende veerkracht en het voortdurende verlangen het leven van onze mensen beter te maken.

Inleiding

Ollie en Nadeem

Flock Together heeft als voornaamste doel de ondervertegenwoordiging van mensen van kleur in de natuurlijke wereld te bestrijden. Ons uitgangspunt was ervoor te zorgen dat mensen van kleur zich veilig en gesteund zouden voelen in de natuur, maar al snel bleek dat we veel meer konden betekenen. We waren geen van beiden voorbereid op de respons die we kregen, maar toen de overweldigend positieve reacties op onze eerste wandeling binnenkwamen beseften we dat we tegemoetkwamen aan een behoefte binnen onze gemeenschap. Van meet af aan ging het over zoveel meer dan alleen vogelspotten. Flock zag het licht dankzij twee mensen met een gedeelde visie en een voorliefde voor de natuur, maar groeide in no time uit tot een maatschappelijke beweging met duizenden deelnemers, wandelingen over de hele wereld, optredens op radio en televisie, tijdschriftcovers, productlanceringen, muziekreleases en mondiale samenwerkingen tussen merken. We werden zelfs vereerd met een felicitatiebrief van de premier van het Verenigd Koninkrijk.

We willen het verschil maken en we willen iets doen wat nog nooit eerder is gedaan. Maar bovenal willen we de positie van mensen van kleur verbeteren. We willen dat er met meer verbeeldingskracht wordt gekeken naar de ervaring van onze gemeenschap. Ja, we zijn een vogelspotterscollectief, maar bovendien zijn we een creatief platform en een natuurbeweging – dat is het mooie eraan. Omdat we wisten dat onze organisatie fluïde, dynamisch en flexibel moest zijn om onze almaar groeiende wereldwijde gemeenschap te weerspiegelen, wilden we onszelf niet in een hokje plaatsen en ons niet beperken in de plekken of ruimtes die we wel of niet mochten betreden.

‘Verbinding maken met de natuur’ is zo’n uitspraak waarmee je het risico loopt zowel vaag als afgezaagd te klinken; het is zo’n zin die wordt rondgestrooid, maar bij weinig mensen resoneert. Om deze verbinding echt te maken en er net als wij je voordeel mee te doen, moet je inzien dat je zelf onlosmakelijk deel uitmaakt van de natuur. Jij bent de natuur en de natuur is jou. Iedereen komt op een andere manier tot dit inzicht. We kunnen je niet uitleggen hoe het in elkaar zit of kunnen niet verwachten dat wat voor ons werkte ook voor jou zal werken. Maar alles valt of staat met een open houding. Laat je niet tegenhouden door uitspraken als: ‘Dat is toch een wittemensending.’

We zien een duidelijk verband tussen het lot van onze mensen en het lot van de natuur, en geloven dat wat de situatie van het een bevordert ook het ander ten goede komt. Onze verhaallijnen zijn innig verstrengeld. Allebei zijn we misbruikt en verwoest voor het kapitalistische gewin van talloze landen, landen die nog altijd een zekere macht uitoefenen op onze huidige leefomstandigheden; maar ondanks deze historische

uitbuiting hebben we nog altijd energie, liefde en creativiteit te over. Aan onze ziel raken ze niet. We willen laten zien wat een positief effect de geneugten en wonderen van de natuur kunnen hebben op onze gemeenschap, maar tegelijk benadrukken hoe belangrijk het is om terug te geven aan de natuur, die zo onuitputtelijk veel aan ons geeft.

Via het collectief en nu ook dit boek willen we een nieuwe golf van natuurkenners en -beschermers inspireren de handen ineen te slaan om zich samen in te zetten voor de gemeenschap én de natuurlijke wereld, wetende dat die een en dezelfde zijn. Met ons werk en de woorden in dit boek willen we jullie allemaal, ongeacht je etniciteit, inspireren de wereld om je heen met een frisse blik te bekijken en de scheidslijn tussen jezelf en de natuur te laten vervagen. Je moet begrijpen dat we alleen worden verdeeld door willekeurige grenzen, getrokken om ons te verwarren en het feit te verdoezelen dat wij mensen allemaal één zijn en dat de natuur onderdeel is van die eenheid. De wereld zoals wij haar kennen berust op verdeeldheid en individualisme; de wereld waar wij op hopen is er een van verbondenheid, symbiose, liefde en vrede. Flock Together is hard nodig op dit moment – voor solidariteit en bewustwording en om onze mensen te helpen opkomen voor gelijkwaardigheid –, maar we hopen dat op een dag échte gelijkwaardigheid en verbondenheid een feit zullen zijn.

Tot op de dag van vandaag is Flock Together een gigantisch waardevol en verbazingwekkend avontuur geweest, en we voelen ons vereerd dat we er deel van uitmaken en het met jullie kunnen delen. We kregen te maken met onpeilbare hoogtepunten en extreme dieptepunten, gingen linksom of rechtsom en met iedere afslag werden we klaargestoomd voor onze huidige positie. Dit boek is ons verhaal, zowel individu-

eel als collectief. We willen vertellen over de manier waarop we als mensen van kleur met bepaalde ervaringen moesten omgaan en over de copingmechanismen die we hebben ingezet om de hordes te nemen die op ons pad kwamen. Door onze verhalen over de helende kracht van de natuur te delen, hopen we je te inspireren de natuur met een open hart en geest tegemoet te treden. Dat mag dan wel een beetje een vage en holle frase lijken, helemaal als je leven tot nu toe niet bepaald rooskleurig was, maar ons heeft het buitenleven echt geholpen zowel onszelf als onze gemeenschappen te definiëren, ontwikkelen en koesteren. We hopen dat ook jij met behulp van dit boek gaat ondervinden dat de natuur eindeloos veel voordelen heeft.

Sinds haar ontstaan is Flock Together hard gegroeid. We hebben duizenden abonnees op onze mailinglist en gelukkig hebben we veel mensen in grote steden over de hele wereld kunnen inspireren om onder de Flock-vlag te varen. Al na onze eerste wandeling hebben we samen een lijst met speerpunten opgesteld die vanaf dat moment zou dienen als leidraad voor de werkwijze van Flock Together. Dit proces hadden we te danken aan Ollies talent om ideeën succesvol in de praktijk te brengen. Zijn talent om problemen op een creatieve manier op te lossen kwam goed van pas. Ollie had voor ogen wat zijn idee kon betekenen voor onze mensen en voor onze band met de planeet. Toen hij Nadeem ontmoette vond hij iemand die er precies zo over dacht. Dat is de kracht van ideeën. Met behulp van enkele dierbare groepsgenoten van het eerste uur kwamen we speerpunten overeen die ervoor zouden zorgen dat Flock Together positieve resultaten zou boeken, voor onze gemeenschap maar ook voor de natuur waarvan wij onderdeel uitmaken.

I

Maak van de natuur een must

Nadeem

Levende wezens, en dat geldt zeker ook voor mensen, zijn het gelukkigst als ze hun ware levensdoel mogen vervullen. Een snel en gemakkelijk voorbeeld hiervan is een onderzoek waaruit bleek dat dieren die in het wild grote territoria afzwerven – met name grote roofdieren (waarvan de aanwezigheid een goede graadmeter is voor een gezond en biodivers ecosysteem) – in gevangenschap meer stress en psychologische problemen vertonen dan dieren die niet zoveel ruimte nodig hebben.¹

Een organisme en zijn gedrag worden zodanig gevormd door zijn leefomgeving dat hij er na verloop van tijd haast niet meer van te onderscheiden (of los te maken) valt. Het gedrag van het organisme wordt dan ook niet gestuurd door een handleiding waar het mee geboren is. Eerder kun je het gedrag van een wezen zien als een kijkje in de geschiedenis van dat organisme. Alle gedragingen van een dier vertellen een verhaal over wat zijn voorouders hebben moeten doorstaan en hoe ze zich moesten aanpassen om te kunnen overleven. Een

levend organisme is een geheel van genetische aanwijzingen op zichzelf, die een bredere historische context verbeeldt. Als dus een persoon (of een dier) niet in staat is om zijn gewenste rol uit te oefenen is het logisch dat dit wezen wegzakt in depressies, gevoelens van nutteloosheid en andere ongewenste toestanden.

Een voorbeeld: mijn studie was juist uitgelopen op een mislukking en de band met mijn familie hing aan een zijden draadje. Ik voelde me miskend en had het gevoel dat mijn omgeving mijn behoeftes niet begreep, totdat ik besepte dat deze behoeftes niet bevredigd konden worden. Er was geen ruimte voor mijn wezen om te zijn zoals het was. Mij werd continu verteld dat ik de boel moest bijbenen, dat ik mezelf moest veranderen en aanpassen om mijn eigen plek te kunnen vinden op deze wereld; een idee waar ik op achtentwintigjarige leeftijd nog steeds mee worstel.

Dit besef, met daarbovenop een oud jeugdtrauma, betekende dat ik dag in dag uit gebukt ging onder het gewicht van wat ik toen omschreef als een 'enorme zak verdriet'. De aanwezigheid van die zak accepteren was al zwaar genoeg, maar hem continu meetorsen werd echt vermoeiend. Hoe vermoeider ik werd, hoe zwaarder hij ging wegen. Deze zak en z'n bijbehorende lasten maakten me steeds droeviger, vreemder en minder geliefd. Ik had hulp nodig, maar door mentale vermoeidheid en hevige pijn zwaaide ik wild met de zak in het rond naar degenen die dichtbij genoeg probeerden te komen om te helpen, en ik denk dat mijn omgeving gewoon niet het geduld of de bezorgdheid had om dat te begrijpen. Dus droeg ik mijn leed meestal alleen en dat ging vaak met tranen gepaard.

De natuur was mijn reddende engel en de kickstarter van

mijn zoektocht naar zelfontplooiing en uiteindelijk een gelukkiger leven. Mijn levensstijl was tot dan toe misschien niet intrinsiek verbonden geweest met de natuurlijke wereld, maar op twintigjarige leeftijd, worstelend met mijn zak verdriet, maakte ik gebruik van het deelfietsensysteem om urenlang door mijn woonplaats Londen te fietsen. Ik genoot ervan me onder te dompelen in al wat de stad te bieden had, en dan vooral de delen die ik nog niet kende. Op een dag was ik Google Maps aan het verkennen en kwam ik een enorm groen gebied tegen dat precies aan de andere kant van Londen lag. Dit groene gebied was Richmond Park en hoewel ik dat toen nog niet beseftte, zou deze ontdekking mijn levensloop veranderen.

Na Richmond Park te hebben gelokaliseerd, besloot ik de treinreis van meer dan anderhalf uur te maken om te gaan kijken naar wat voelde als een geheime plek (de locatie viel buiten het bereik van de dockingstations voor leenfietsen, dus moest ik de trein wel nemen). Google Maps is natuurlijk vrij te gebruiken voor iedereen, maar van dit park, of eigenlijk welke groene ruimte dan ook, had ik nog nooit gehoord. Ik was heus weleens in een park geweest, maar niemand in mijn omgeving sprak ooit echt over recreatiegebieden of bossen. Dus daar stond ik dan, een jonge Zwarte man, die halfslachtige pogingen deed volwassen te worden, hard op zoek naar mijn eigen plek in de wereld, die ik hoopte te vinden op een lapje grond waar ik nog nooit was geweest en dat me nog helemaal niets zei.

Richmond upon Thames, het district waarin Richmond Park ligt, is een van de drie districten van Londen met de laagste criminaliteitscijfers, wordt omschreven als het groenste district van de hoofdstad en haalt ook op onderwijsgebied